Suomennos

Maarianhamina 21.3.2016

Lähettäjä: Ahvenanmaan oikeusaputoimisto/Gard Larpes, johtava julkinen oikeusavustaja

Vastaanottaja: Eduskunnan lakivaliokunnalle

Viite: Lausunto HE 26/2016 vp

Lausunto

1. Nimikysymys

    a. Toimiston nimi **”Ahvenanmaan oikeusaputoimisto”** on vakiintunut ja lyhyt eikä ole tarvetta muuttaa sitä, koska tarkoituksena on, että toimiston toiminta jatkuu muuttumattomana. Toimistossa olisi edelleen ”oikeusapuyksikkö” sekä ”edunvalvontayksikkö”. Nimeä ”Ahvenanmaan oikeusaputoimisto” käytetään siis jäljempänä viitatessa toimiston toimintaan kyseessä olevan toimistorakenteen muutoksen jälkeen.

2. Kielikysymys

    a. Hallituksen esityksessä ei mainita eikä oteta huomioon, että Ahvenanmaan maakunta on yksikielisesti ruotsinkielinen, mikä tarkoittaa maantieteellisen eristyneisyyden lisäksi kielellistä eristyneisyyttä. Lisäksi Ahvenanmaan oikeusaputoimiston henkilökunta, hallinto ja virkakieli ovat yksikielisesti ruotsinkielisiä (katso Ahvenanmaan itsehallintolaki 36 § 1 mom). Jotta ei kierrettäisi ja unohdettaisi itsehallintolain henkeä ja lainsäädäntöä, henkilökunnan ja yleisön edut ja yhdenvertainen kohtelu mukaan lukien, on kielikysymys nostettava esiin siten kuin se koskee Ahvenanmaata ja otettava huomioon lakiehdotuksessa.

    b. Ahvenanmaan oikeusaputoimiston tulee jatkossakin olla itsenäinen virasto, koska Ahvenanmaa on ainoa piiri, jonka henkilöstön ja hallinnon kieli on yksikielisesti ruotsi.
        i. Kielellisesti hallinto Ahvenanmaalla poikkeaa sataprosenttisesti valtakunnan hallinnosta, joten hallinto olisi tehotonta ja puutteellista, jos sen hoitaisi valtakunnassa oleva piiri, joka ei ole sataprosenttisesti ruotsinkielinen.
        ii. Ensisijaisesti ehdotetaan, että Ahvenanmaan oikeusaputoimisto muodostaisi erillisen seitsemännen ruotsinkielisen piirin. Vaihtoehtoisesti ehdotetaan, että Ahvenanmaan oikeusaputoimisto kuuluisi toiseen piiriin itsenäisenä ruotsinkielisenä hallintoyksikkönä, jonka johtava yleinen oikeusavustaja nimittää henkilökunnan ja myös muilta osin vastaa toimiston ruotsinkielisestä hallinnosta.

    c. Ahvenanmaalla tulee olla johtava yleinen edunvalvoja, koska yksikön maantieteellisen ja kielellisen eristyneisyyden johdosta toiminnassa tarvitaan paikallisesti riittävä akateeminen osaamistaso.

3. Lakiehdotukseen esitettävät muutokset

    a. 1 § 1 momentin viimeinen virke:
        i. ”Ahvenanmaalla mainitut palvelut tuottaa oikeusapu- ja edunvalvontatoimisto”
        ii. muutetaan seuraavasti: *”Ahvenanmaalla mainitut palvelut tuottaa*

Ahvenanmaan oikeusaputoimisto.”

iii. tai *”Ahvenanmaalla mainitut palvelut tuottaa Ahvenanmaan oikeusaputoimisto, joka myös muodostaa oman piirin.”*

b. 2 § 3 momentti saa uuden 3. ja 4. virkkeen nykyisen 2. virkkeen jälkeen:

i. *”Ahvenanmaan oikeusaputoimiston johtavan julkisen oikeusavustajan nimittää oikeusministeriö. Ahvenanmaan oikeusaputoimiston johtava julkinen oikeusavustaja nimittää toimistonsa muun henkilökunnan.”*
ii. ”Ahvenanmaan oikeusaputoimiston johtavan julkisen oikeusavustajan nimittää Oikeusapu- ja edunvalvontapiirin johtaja. Ahvenanmaan oikeusaputoimiston johtava julkinen oikeusavustajan nimittää toimiston muun henkilökunnan.”

a. 2 § saa uuden 5. momentin
i. ”*Ahvenanmaan johtava julkinen oikeusavustaja vahvistaa Ahvenanmaan oikeusaputoimiston työjärjestyksen ja ratkaisee muut toimistoa koskevat asiat, jos niitä ei ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty muun virkamiehen ratkaistaviksi.”*

b. 3 §
i. Ahvenanmaan oikeusapu- ja edunvalvontatoimistossa on johtava julkinen oikeusavustaja ja tarvittava määrä muuta henkilökuntaa.
ii. viimeinen virke muutetaan: ”*Ahvenanmaan oikeusaputoimistossa on johtava julkinen oikeusavustaja, johtava yleinen edunvalvoja ja tarvittava määrä muuta henkilökuntaa.”*

Gard Larpes, johtava julkinen oikeusavustaja

Ahvenanmaan oikeusaputoimisto
Torggatan 26 A, 22100 Mariehamn
P. 0295661801
Sähköposti: gard.larpes @om.fi